

УНИВЕРЗИТЕТ УНИОН

Бр. A 040-01124

27.2. 2024 год.
БЕОГРАД, КОСАНЧИЋЕВ ВЕНАЦ 2/5

ПЛАН ПОСТИЗАЊА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

УНИВЕРЗИТЕТА УНИОН У БЕОГРАДУ

[2024-2027]

Београд
фебруар 2024.

Родна равноправност подразумева једнака права, одговорности и могућности, равномерно учешће и уравнотежену заступљеност жена и мушкараца у свим областима друштвеног живота, једнаке могућности за остваривање права и слобода, коришћење личних знања и способности за лични развој и развој друштва, једнаке могућности и права у приступу робама и услугама, као и остваривање једнаке користи од резултата рада, уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца приликом доношења јавних и других политика и одлучивања о правима, обавезама и на закону заснованим одредбама, као и уставним одредбама.

Закон о родној равноправности, члан 3.

Уводне речи

Универзитет Унион у Београду (УУБ) је приватни универзитет који се темељи на идејама академске изузетности и честитости, држећи да је образовање кључна карика друштвеног развоја, подједнако као и развоја науке и унапређења истраживања. Поред пружања квалитетног и савременог образовања својим студенткињама и студентима, УУБ је важно и да допринесе стварању одговорних грађанки и грађана, који ће у свом професионалном животу поступати етички и са бригом за читаво друштво и његове чланове. УУБ је посвећен добробити својих студенткиња и студената, наставног особља, запослених али и друштва у коме живимо. Рад УУБ је усмерен ка пуном развоју личности и поштовању и унапређењу људских права, а у свим аспектима у којима делује, УУБ заговара политику једнаких могућности.

Међутим, оправдана је претпоставка да политика једнаких могућности наилази на скривене и друштвено условљене препреке. Увиђајући да је и упркос заговарању политике једнаких могућности, постизање пуне родне равноправности процес, као и да не постоје индикатори који би показали да ли и у којим аспектима има препрека у њеном достизању, а истовремено разматрајући начине и изражавајући спремност да се уложи расположиви напори како би се достигао жељени циљ, Универзитет Унион у Београду, доноси

ПЛАН ПОСТИЗАЊА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ

I ТРЕНУТНО ПРАВНО И ФАКТИЧКО СТАЊЕ

Иако се неретко, а погрешно, родна равноправност своди на забрану дискриминације или на правну једнакост, истина је да сва људска права и слободе морају имати свој родни аспект. Због тога је питање родне равноправности превасходно питање стања људских права и слобода.

План унапређења родне равноправности (надаље: План) у свему се ослања на правни оквир Републике Србије предвиђен Уставом Републике Србије. Он даје полазну основу за даљу законску разраду попут Закона о забрани дискриминације и Закона о родној равноправности (надаље: ЗоРР).

ЗоРР појам рода одређује као „друштвено одређене улоге, могућности, понашања, активности и атрибуте, које одређено друштво сматра прикладним за жене и мушкарце укључујући и међусобне односе мушкараца и жена и улоге у тим односима које су друштвено одређене у зависности од пола“ (чл. 6, ст. 1, т. 1). Родна равноправност подразумева да мушкарци и жене треба да имају једнака права, могућности и одговорности, да учествују равноправно и да су заступљени уравнотежено у свим областима друштвеног живота „уз уважавање биолошких, друштвених и културолошки формираних разлика између мушкараца и жена и различитих интереса, потреба и приоритета жена и мушкараца“, како то ЗоРР предвиђа (чл. 3). Краће и јасније речено, питање рода не сме да утиче нити да умањује права и положај мушкараца и жена.

Правни оквир Републике Србије за постизање родне равноправности солидно је постављен. Ипак, постојање правног оквира није довољно. Из правног простора обећања треба прећи на свеобухватно поштовање родне равноправности у пракси. Овај План је управо корак у том смеру.

УУБ је у својим досадашњим актима, али и у свом деловању, следио идеје једнаких могућности и одсуства дискриминације по било ком основу. Међутим, даље деловање је неопходно додатно појачати родном перспективом. Поред тога, подстицај за доношење овог Плана је и закључак Националне стратегије за родну равноправност за период од 2021. до 2030. године (надаље: *Стратегија 2021-2030*) да је у Републици Србији родна неравноправност једна од карактеристика области високог образовања. Због тога је УУБ одлучио да преиспита тренутно стање родне равноправности на свим својим нивоима и у свим аспектима. Преиспитивање је у неким аспектима ограничено на самопроцену а у неким аспектима је усмерено на допринос променама у друштву.

II ЦИЉ ПЛАНА И АСПЕКТИ ЦИЉА

Водећи циљ Плана је постизање родне равноправности односно њено унапређење, неговање и одржавање.

Поменути циљ јесте јединствен, али дводимензионалан, и као такав обухвата један технички и један материјални аспект.

Технички аспект циља треба да омогући прикупљање података на основу којих ће се проценити тренутно стање родне равноправности на свим нивоима како би се на основу тога донеле родно одговорне стратегије или предузели родно одговорни поступци.

Материјални аспект циља (родно одговорне стратегије и родно одговорни поступци) треба да омогући континуирано унапређење родне равноправности.

Значај аспеката циља је у следећем:

ТЕХНИЧКИ АСПЕКТ ЦИЉА ПОСТИЗАЊА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ:

Изградња институционалних капацитета ради процене стања родне равноправности

Један од разлога због којег вредност родне равноправности и даље представља само делимично познат терен јесте одсуство параметара на основу којих би се пратио њен напредак као и непостојање стандардизованог система прикупљања и обраде података који би омогућио предузимање родно одговорних корака. Поменути технички аспект циља треба да отклони ове недостатке.

Прва фаза би подразумевала осмишљавање начина на који ће се прикупљати подаци. Ипак, подаци сами по себи, не морају да посведоче о постојању родне неравноправности. Због тога ће се у другој фази прикупљати подаци за које се процени да би након обраде и анализе у трећој фази, дали корисна сазнања о стању родне равноправности, као и о изазовима и препрекама за њено остварење, односно о начину препознавања родног јаза.

Укратко, обрађени подаци би могли приказати изазове на путу ка унапређењу родне равноправности. Управо у наведеном домену, према *Стратегији 2021-2030*, постоје родни дисбаланси у погледу положаја жена и мушкараца који су запослени у образовним установама као и у њиховом учешћу у управљачким структурама (на

пример, недовољна заступљеност жена у креирању политика и у доношењу одлука како на нивоу универзитета тако и у научној заједници).

видети меру број 1

МАТЕРИЈАЛНИ АСПЕКТ ЦИЉА ПОСТИЗАЊА РОДНЕ РАВНОПРАВНОСТИ:

Унапређење и неговање културе родне равноправности

Овај аспект је усмерен на добробити које би се постигле, не само на нивоу универзитета него и у друштву, истицањем значаја родне равноправности али и предочавањем опасности које би могле да уследе уколико се њен значај занемарује. Још увек је приметна заступљеност антиродног дискурса, родних стереотипа и предрасуда као и патријархалних образаца.

Осим истицања њеног значаја, родна равноправност захтева и додатно родно одговорно деловање. По правилу, родно одговорне стратегије и поступци ће се интензивирати након завршетка свих фаза техничког аспекта циља а на основу анализе података која би указала на постојање процедуралних или материјалних препрека за даље унапређење процеса родне равноправности.

видети меру број 2

III МЕРЕ И АКТИВНОСТИ

За постизање циља односно његових аспеката, предвиђају се следеће мере:

- * Изградња капацитета за родну статистику као мера број 1, која се првенствено односи на технички аспект циља;
- * Подизање свести о значају родне равноправности и њена промоција као мера број 2, која се првенствено односи на материјални аспект циља.

У наставку следи табеларни приказ наведених мера и њихових активности.

Мера број 1: Изградња капацитета за родну статистику

Активности којима се спроводи мера:

Фаза број 1:	Фаза број 2:	Фаза број 3:
Прављење планова прикупљања и обраде података; Рад на креирању базе података или другог вида складиштења података; Развијање алата и индекса за праћење у области родне равноправности.	Прикупљање података на основу система креираног у фази 1. Подаци се односе, али не ограничавају, на: род и годиште кандидата односно кандидаткиња за избор у звање, родни састав органа УУБ, родни састав органа факултета, као и родни састав тела за избор у звање, број М и Ж који су докторирали у одређеном периоду.	Обрада и анализа података и процена стања на основу прикупљених података из фазе број 2; пресек стања и завршетак процеса успостављања система за праћење академске каријере односно за праћење истраживача и истраживачица.

Исход:

Успостављен је систем за прикупљање података.	Прикупљени су родно релевантни подаци; Уочавање података који се нису прикупили а који су од значаја за креирање родно одговорних стратегија; Основа за израду мапе пута за унапређење родне статистике.	Доступност индикатора који садрже родну компоненту; Створена могућност за предлагање стратегија, процедура и поступака који су родно одговорни, у циљу унапређење родне равноправности.
---	--	---

Временски оквир:

Од октобра 2024.	Од октобра 2025.	Од октобра 2026.
------------------	------------------	------------------

Активност спроводи:

Ректорат (и факултети у саставу уз техничку помоћ ИТ сектора).	Ректорат (и факултети у саставу уз техничку помоћ ИТ сектора).	Ректорат и факултети у саставу.
--	--	---------------------------------

Процена ефикасности активности:

Извештаји

Мера број 2: Подизање свести о значају родне равноправности и њена промоција

Активности којима се спроводи мера:

Примарна активност којом се спроводи мера: Упознавање студенткиња и студената, наставног особља и запослених са приоритетним материјалима који се односе на родну равноправност.	Додатне активности: Разматрање нормативног развоја у области родне равноправности, развоја праксе и мера за спровођење родне равноправности, као припрема за даље мере унапређења родне равноправности (посебно узимајући у обзир <i>Стратегију 2021-2030</i>).
Начин реализације примарне активности: Слање материјала или постављање материјала на одређену платформу.	Начин реализације додатних активности: Уобичајене активности које се спроведе током разматрања нормативног развоја и стања у пракси.
Исход примарне активности: Препознавање значаја родне равноправности.	Исход додатних активности: Даљи допринос родној равноправности.
Временски оквир примарне активности: Од октобра 2024.	Временски оквир додатних активности: Зависи од динамике примарне активности Мере бр. 2 и процене стања на основу прикупљених података из Мере број 1.
Примарну активност спроводи: Ректорат (операционализују је и факултети у саставу)	Додатне активности спроводи: Ректорат (уз оперативну подршку факултета у саставу)
Процена ефикасности примарне активности: Извештаји о слању материјала, анкете и др.	Процена ефикасности додатних активности: Извештаји

IV ПРИМЕНА ПЛАНА И ПРАЋЕЊЕ ПРИМЕНЕ

Овим Планом постављен је водећи циљ са својим аспектима и наведене су мере и активности за његово остварење. Ради конкретизације мера и активности односно одређења динамике остваривања мера донеће се Акциони план за спровођење Плана.

Услед прикупљених података и њиховог анализирања на основу Мере број 1 аспекти циља, мере и активности подложни су изменама ради даљег унапређења и одржавања родне равноправности.

Праћење, евалуација и координисање планираних мера и активности спроводи Ректорат.

Годишњи извештај представља редовно праћење примене Плана.

Завршне речи

Ово је први План постизања родне равноправности који Универзитет Унион у Београду доноси. Његовом применом ће се одредити даљи правци настојања Универзитета у циљу унапређења родне равноправности.

Универзитет Унион у Београду обавезује се на свесрдно и савесно спровођење овог Плана. (План су сачиниле ма Ана Владисављевић, асистенткиња Правног факултета Универзитета Унион у Београду и др Татјана Папић, редовна професорка Правног факултета Универзитета Унион у Београду.)

У Београду,

дана 27.2.2024. године

Проф. др ум. Ненад Малешевић
Вршилац дужности ректора
Универзитета Унион

